

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA**

Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

2014-05-14 Nr.(1.17-2014-44)2-621

Kopija
Lietuvos Respublikos Seimo
Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisijai
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

LR Sveikatos apsaugos ministerijai
Vilniaus g. 33, Vilnius

DĖL PRIKLAUSOMYBĖS LIGOMIS SERGANČIŲ VAIKŲ PASLAUGŲ GERINIMO

Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijoje įtvirtinti pamatiniai vaiko teisių apsaugos principai reikalauja, kad priimant vaikui turinčius įtakos sprendimus, pirmiausia būtų atsižvelgiama į vaiko interesus; kad vaikui būtų užtikrinta galimybė naudotis savo teisėmis ir jis nepatirtų diskriminacijos dėl amžiaus, sveikatos būklės, socialinės, turtinės ar šeimyninės padėties ar kokių kitų aplinkybių; jog vaikui būtų garantuota galimybė būti sveikam, visapusiškai ir harmoningai vystytis. Lietuva, būdama Konvencijos dalyve, turi pareigą padaryti viską, kad būtų įgyvendintos Konvencijos nuostatos, užtikrintos šioje Konvencijoje numatytos vaiko teisės.

Įgyvendinus apskričių reformą, priklausomybės ligų centrai buvo perduoti savivaldybėms (išskyrus Vilniaus apskrities priklausomybės ligų centrą).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, 2010 m. birželio 16 d. nutarimu Nr. 779 „Dėl Kauno apskrities priklausomybės ligų centro savininko teisių ir pareigų bei turto perdavimo“ (Žin., 2010, Nr. 73–3717) perdavė valstybei priklausančias Kauno apskrities priklausomybės ligų centro savininko teises ir pareigas, valstybei nuosavybės teise priklausantį ir Kauno apskrities priklausomybės ligų centro patikėjimo teise valdomą turtą Kauno miesto savivaldybei. Atkreiptinas dėmesys, jog nuo 2014 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu (Žin., 2013, Nr. 130–6669) Kauno apskrities priklausomybės ligų centro savininko teises ir pareigas įgyvendina Sveikatos apsaugos ministerija. Svarbu pažymėti, jog Kauno apskrities priklausomybės ligų centre, vieninteliame šalyje, veikia vaikų ir jaunimo skyrius, kuriame teikiamos trumpalaikės psichologinės socialinės reabilitacijos bei ilgalaikės psichoterapinės reabilitacijos paslaugos, šeimos narių konsultavimas, palaikomoji terapija. Pastebėtina, jog Centre šiuo metu gydomi 10 vaikų, tačiau, manytina, jog Centro teikiamų paslaugų poreikis galimai yra didesnis, nes paslaugomis gali pasinaudoti vaikai iš visos Lietuvos.

Įvertinusi tyrimų ir statistinių duomenų apie alkoholio ir psichoaktyvių medžiagų vartojimo tarp nepilnamečių bei kitų priklausomybių paplitimą ir pasekmes, paslaugų ir pagalbos priklausomybės ligomis sergantiems vaikams ir jų šeimos nariams poreikį ir patenkinimo galimybes, apsilankymo Kauno apskrities priklausomybės ligų centre metu, vaiko teisių apsaugos kontrolierė atkreipė dėmesį į paslaugų, priklausomybėmis sergantiems vaikams, stiprinimo būtinybę, sudarant galimybes mokslinei metodinei veiklai, numatant bei užtikrinant tinkamą ir lankstų finansavimą bei išlaikant vieningą įstaigos paslaugų teikimo sistemą bei Kauno apskrities priklausomybės ligų centro

pastatų komplekso vientisumą, atsižvelgiant į minėtame centre besigydančių vaikų (ir suaugusių asmenų) poreikį į ramią, be prieštarų vertinamą veiksmų (laikino apnakvindinimo paslaugos neblaiviems asmenims), aplinką.

Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija, 2013 m. kovo 13 d. posėdyje išnagrinėjusi Kauno apskrities priklausomybės ligų centro situaciją dėl paslaugų teikimo vaikams, apie priimtą sprendimą informavo Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybę. Ministro Pirmininko kanclerio 2013 m. kovo 22 d. pavedimu Nr. 62-1149 Sveikatos apsaugos ministerijai buvo pavesta išnagrinėti minėtą sprendimą, spręsti klausimą dėl pateiktų siūlymų ir pan., tačiau, atsižvelgiant į dabartinę situaciją, manytina, situacija galimai nebuvo išsamiai išanalizuota bei nepriimti esminiai sprendimai, padėsiantys užtikrinti tinkamą vaiko teisių ir interesų apsaugą bei įgyvendinimą.

Jungtinių Tautų Vaiko teisių komitetas, pateikdamas rekomendacijas dėl Lietuvos trečiojo ir ketvirtojo jungtinių periodinių pranešimų (CRC/C/LTU/3-4), atkreipė dėmesį dėl didelio sergančiųjų priklausomybės ligomis skaičiaus ir dėl to, kad trūksta priemonių padėti nuo tabako, alkoholio ir narkotikų priklausomiems vaikams arba vaikams, kurie priklauso rizikos grupei ar susiduria su pasmerkimu.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vaiko teisių apsaugos kontrolierė siūlo apsvarstyti rašte išdėstytas aplinkybes dėl Kauno apskrities priklausomybės ligų centro veiklos plėtros galimybių, stiprinant priklausomybės ligomis sergantiems vaikams skirtų paslaugų spektrą, ypatingai atkreipiant dėmesį į paslaugų plėtrą krizės atveju, užtikrinant tinkamą finansavimą arba apsvarstyti kitas galimas alternatyvias pagalbos vaikams galimybes bei informuoti vaiko teisių apsaugos kontrolierę.

Pagarbiai

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė